

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus

alkoholilain valvonnasta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti muutetaan alkoholilain valvonnasta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (158/2018) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1 momentti, 3 ja 5–8 § ja 9 §:n 1 momentin johdantokappale, 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti sekä lisätään asetukseen uusi 5 a § seuraavasti:

1 §

Omaavontasuunnitelmia koskevat yleiset säännökset

Alkoholilain 56 §:ssä tarkoitettussa omaavontasuunnitelmassa on oltava:

- 1) luvanhaltijan ja suunnitelman toimipaikan tiedot;
- 2) merkintä omaavontasuunnitelman laatimispäivästä ja luvanhaltijan hyväksymisestä;
- 3) tieto luvanhaltijan määrittämistä henkilöistä, jotka vastaavat alkoholilain 11 §:ssä tarkoitettujen muutosten ilmoittamisesta, alkoholilain 62 §:n 5 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten ja tietojen hallinnasta ja toimittamisesta lupaviranomaiselle sekä omaavontasuunnitelman yleisestä toteuttamisesta ja noudattamisesta;
- 4) selvitys siitä, miten henkilökunnan alkoholilain 57 §:ssä tarkoitettu osaaminen varmistetaan ja miten koulutusta ja osaamista koskeva kirjanpito on järjestetty;
- 5) selvitys siitä, miten luvanhaltija ja omaavontasuunnitelman toteuttamisesta vastaava henkilö seuraavat omaavontasuunnitelman ja henkilökunnalle annettujen määräysten noudattamista.

2 §

Väkiviinan ja alkoholijuomien valmistuksen ja tukkumyynnin omaavontasuunnitelma

Väkiviinan ja alkoholijuomien valmistuksen ja tukkumyynnin omaavontasuunnitelmassa on oltava:

- 1) kuvaus väkiviinan ja alkoholijuomien varastoinnista ja varastotiloista sekä valvonnan toteuttamisesta;
- 2) kuvaus valmistukseen ja myyntiin liittyvien velvoitteiden toteuttamisesta;
- 3) kuvaus alkoholilain 62 §:n 5 momentissa tarkoitettujen tietojen hallintaan, ilmoitusten toimittamiseen sekä virheellisten tietojen korjaamiseen liittyvistä menettelytavoista.

3 §

Alkoholijuomien anniskelun omaavontasuunnitelman yleinen sisältö

Alkoholijuomien anniskelun omaavontasuunnitelmassa on oltava:

- 1) kuvaus alkoholijuomien varastoinnista ja varastotiloista;

2) kuvaus anniskelupaikan toiminta-ajatuksesta ja tarvittaessa siihen ja anniskelupaikan sijaintiin liittyvistä valvonnan painotuksista ja riskeistä;

3) kuvaus luvanhaltijan määräämistä luvanhaltijan edustajan tehtävistä sekä henkilökunnan määrää ja tehtäviä koskeva suunnitelma alkoholilain 35 ja 36–38 §:ssä säädettyjen kieltojen ja velvoitteiden noudattamisen valvonnasta ja alkoholilain 35 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa ja 38 §:n 5 momentissa säädettyjen kieltojen ja velvoitteiden noudattamisen valvomiseksi mahdollisissa alkoholilain 17 §:n 5 momentin mukaisissa noutopisteissä sekä järjestyksenvalvonnasta anniskelualueella anniskeluajan aikana;

4) kuvaus vähittäismyyntitoiminnan järjestämisestä sekä kassa- ja myyntijärjestelyjen toteuttamisesta vähittäismyyntipaikassa ja mahdollisissa alkoholilain 17 §:n 5 momentin mukaisissa noutopisteissä, jos anniskelupaikassa harjoitetaan alkoholijuomien vähittäismyyntiä;

5) kuvaus siitä, miten luvanhaltija varmistaa, että alkoholijuomia luovutetaan toimitukseen toimitusluvanhaltijalle tai tämän lukuun toimivalle sekä siitä, miten luvanhaltija voi jälkikäteen todentaa alkoholijuoman toimitusluvan haltijan nimen ja lupanumeron, jos alkoholijuomia luovutetaan toimitukseen.

5 §

Alkoholijuomien vähittäismyyntin omavalvontasuunnitelma

Alkoholijuomien vähittäismyyntin omavalvontasuunnitelmassa on oltava:

1) kuvaus alkoholijuomien varastoinnista ja varastotiloista;

2) kuvaus vähittäismyyntin toiminta-ajatuksesta ja tarvittaessa siihen ja myyntipaikan sijaintiin liittyvistä valvonnan painotuksista ja riskeistä;

3) kuvaus alkoholijuomien sijoittamisesta vähittäismyyntipaikassa, jos alkoholijuomia ei sijoiteta yhtenäisesti vain alkoholijuomille tarkoitettuihin hyllyihin tai myymäläosastoon;

4) kuvaus vähittäismyyntitoiminnan järjestämisestä sekä kassa- ja myyntijärjestelyjen toteuttamisesta vähittäismyyntipaikassa ja mahdollisissa alkoholilain 17 §:n 5 momentin mukaisissa noutopisteissä;

5) kuvaus luvanhaltijan määräämistä luvanhaltijan edustajan tehtävistä sekä henkilökunnan määrää ja tehtäviä koskeva suunnitelma alkoholilain 35, 37 ja 38 §:ssä säädettyjen kieltojen ja velvoitteiden noudattamisen valvomiseksi vähittäismyyntipaikassa ja alkoholilain 35 §:n 1 momentissa, 37 §:n 1 momentissa ja 38 §:n 5 momentissa säädettyjen kieltojen ja velvoitteiden noudattamisen valvomiseksi mahdollisissa alkoholilain 17 §:n 5 momentin mukaisissa noutopisteissä;

6) kuvaus alkoholijuomien myyntiajan noudattamiseen liittyvistä toimintatavoista;

7) kuvaus alkoholilain 55 §:n 2 momentissa tarkoitettujen alkoholivalmisteiden myyntijärjestelyistä ja sijoittamisesta myymälässä, jos edellä mainittuja tuotteita on myynnissä vähittäismyyntipaikassa;

8) kuvaus siitä, miten luvanhaltija varmistaa, että alkoholijuomia luovutetaan toimitukseen toimitusluvan haltijalle tai tämän lukuun toimivalle sekä siitä, miten luvanhaltija voi jälkikäteen todentaa alkoholijuoman toimitusluvan haltijan nimen ja lupanumeron, jos alkoholijuomia luovutetaan toimitukseen.

5 a §

Alkoholijuomien toimituksen omavalvontasuunnitelma

Alkoholijuomien toimituksen omavalvontasuunnitelmassa on oltava:

1) selvitys toiminta-ajatuksesta, toiminnan laajuudesta ja toiminta-alueesta;

2) selvitys toimintatavoista, miten erilaisissa riskitilanteissa toimitaan, miten toimitaan tilanteissa, joissa on kieltäydyttävä luovuttamasta alkoholijuomia ja toimintatavoista estää alkoholilain vastainen luovutus tai välittäminen;

3) selvitys ikäraja- ja valvonnan toteuttamisesta toiminnassa;

4) selvitys alkoholijuomien toimitusaikojen noudattamiseen liittyvistä toimintatavoista ja siitä, miten toimitaan, jos vastaanottajaa ei tavoiteta tai alkoholijuomia ei saada luovutettua toimitusaikojen puitteissa;

5) selvitys toimitusta harjoittavien henkilöiden tehtävistä sekä toimitusluvan haltijan lukuun toimivien henkilöiden määrää ja tehtäviä koskeva suunnitelma alkoholilain 35 a, 37 ja 38 §:ssä säädettyjen kieltojen ja velvoitteiden noudattamisen valvomiseksi toimituksessa.

Alkoholijuomien toimitusluvan haltijan on pidettävä ajantasaista kirjaa toteutetuista uusien alkoholijuomien toimittajien perehdytyksistä ja toimituspassien tarkistamisista.

6 §

Anniskelu- ja toimituspassikokeen sisältö ja arviointi

Alkoholilain 58 §:n 1 momentissa tarkoitettu ammattikorkeakoulu tai koulutuksen järjestäjä järjestää anniskelupassikokeen, jossa on oltava yhteensä vähintään 30 kysymystä. Kokeen kysymykset perustuvat Lupa- ja valvontaviraston antamaan ohjeistukseen alkoholijuomien anniskelusta. Kysymyksissä on käsiteltävä ainakin niitä alkoholilain säännöksiä, jotka koskevat anniskelukielloja, henkilökunnan vastuulla olevaa valvontaa ja järjestyksenpitoa, anniskelua- luetta ja anniskeluaikoja.

Alkoholilain 58 §:n 2 momentissa tarkoitettu oppilaitos, ammattikorkeakoulu tai yliopisto voi järjestää toimituspassikokeen, jossa on oltava yhteensä vähintään 20 kysymystä. Kokeen kysymykset perustuvat Lupa- ja valvontaviraston antamaan ohjeistukseen alkoholijuomien toimituksesta. Kysymyksissä on käsiteltävä ainakin niitä alkoholilain säännöksiä, jotka koskevat toimituskielloja, alkoholijuomien toimittajien vastuulla olevaa valvontaa ja toimitusaikoja.

Koe katsotaan hyväksytyksi, jos kokeen suorittaja saa vähintään 80 prosenttia maksimipistemäärästä.

7 §

Koetta vastaavat tutkinnot

Alkoholilain 58 §:n 1 momentissa tarkoitetun oppilaitoksen ravintola- ja catering-alan perustutkinnon, ravintolan asiakaspalvelun ammattitutkinnon sekä matkailu- ja ravitsemisal- an ammattikorkeakoulututkinnon katsotaan vastaavan edellä 6 §:n 1 momentissa tarkoitetun anniskelupassikokeen suorittamista, jos tutkintoon kuuluu kokeessa käsiteltävien aihealueiden osaamista.

8 §

Ahvenanmaan maakunnassa annetun todistuksen hyväksyminen

Ravintola-alan koulutusta Ahvenanmaan maakunnassa antavan oppilaitoksen antama alkoholijuomien anniskeluun liittyvien säännösten tuntemista osoittava todistus hyväksytään alkoholilain 57 §:n 2 momentissa ja 58 §:n 1 momentissa tarkoitetuksi anniskelupassiksi.

9 §

Ilmoitusten ja tietojen toimittaminen lupaviranomaisille

Alkoholijuomien valmistajan, tukkumyyjän ja maahantuoja on tehtävä Lupa- ja valvontavirastolle:

Väkiviinan valmistajan, myyjän ja maahantuoja on tehtävä Lupa- ja valvontavirastolle:

Alkoholijuomien vähittäismyyntiluvan haltijan on ilmoitettava lupaviranomaiselle kerran vuodessa alkoholijuomien ja elintarvikkeiden myyntinsä arvo, tiedot toimitettujen alkoholijuomien määrästä ja arvosta sekä käyttämistään toimitusluvanhaltijoista. Anniskeluluvanhaltijan on ilmoitettava lupaviranomaiselle kaksi kertaa vuodessa alkoholijuomien anniskelunsa arvo ja henkilökuntansa määrä. Anniskeluluvanhaltijan on lisäksi ilmoitettava kaksi kertaa vuodessa alkoholijuomien vähittäismyyntinsä määrä ja arvo, tiedot toimitettujen alkoholijuomien määrästä ja arvosta sekä käyttämistään toimitusluvanhaltijoista, jos anniskelupaikassa harjoitetaan alkoholijuomien vähittäismyyntiä. Anniskeluluvan haltijan on lisäksi tehtävä lupaviranomaiselle kaksi kertaa vuodessa ilmoitus alkoholilain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla hankkimiensa alkoholijuomien määrästä ja arvosta.

Tämä asetus tulee voimaan 3 päivänä heinäkuuta 2026.

Helsingissä 1.7.2026

Sosiaaliturvaministeri Karoliina Partanen

Johtaja Jari Keinänen

VN/29388/2025-STM-25

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: